

Ban Quan hệ Quốc tế - VCCI

HỒ SƠ THỊ TRƯỜNG MÔ DẶM BÍCH

Người liên hệ: Nguyễn Thị Chi
Tel: 024.35742022
Email: chint@vcci.com.vn

04.2021

HỒ SƠ THỊ TRƯỜNG MÔ DẪM BÍCH

MỤC LỤC

I. GIỚI THIỆU CHUNG.....	1
1. Các thông tin cơ bản.....	1
2. Lịch sử.....	2
3. Đường lối đối ngoại.....	2
II. TÌNH HÌNH KINH TẾ.....	3
1. Tổng quan.....	3
2. Các ngành kinh tế mũi nhọn:.....	3
3. Các chỉ số kinh tế.....	4
III. QUAN HỆ NGOẠI GIAO – CHÍNH TRỊ VỚI VIỆT NAM.....	4
Các chuyến thăm cao cấp gần đây.....	4
IV. QUAN HỆ KINH TẾ VỚI VIỆT NAM.....	5
1. Hợp tác thương mại.....	5
2. Hợp tác trong các lĩnh vực khác.....	5
V. HỢP TÁC VỚI VCCI.....	6
1. Thỏa thuận hợp tác đã ký kết.....	6
2. Hoạt động đã triển khai.....	6
VI. THÔNG TIN HỮU ÍCH.....	6
1. Địa chỉ hữu ích.....	6
2. Các thông tin khác.....	7

I. GIỚI THIỆU CHUNG

1. Các thông tin cơ bản

Tên nước	Nước Cộng hòa Mô dăm bích (Republic of Mozambique)
Thủ đô	Maputo
Quốc khánh	25/6
Diện tích	799,380 km ²
Dân số	30,888 triệu người (Dự tính đến T.7/2021)
Khí hậu	Nhiệt đới.
Ngôn ngữ	Tiếng Bồ Đào Nha
Tôn giáo	23.8 % đạo truyền thống, 17.5% Thiên chúa giáo, 17.8% đạo Hồi
Đơn vị tiền tệ	Đồng meitcai (MZM), 1 USD = 37.79 MZM
Múi giờ	GMT + 2.00
Thể chế	Mô dăm bích theo chế độ Cộng hòa, đa đảng. Đảng cầm quyền: Đảng Mặt trận Giải phóng Mô-dăm-bích (FRELIMO)
Tổng thống	Filipe Jacinto NYUSI (từ 15/01/2015)
Thủ tướng	Carlos Agostinho DO ROSARIO (từ ngày 17/01/2015 và tái đắc cử ngày 17/01/2020)

2. Lịch sử

Những người Mô-dăm-bích hiện nay đại bộ phận đều từ miền Nam Xu-đăng đến. Từ thế kỷ 15, người Bồ Đào Nha đến Mô-dăm-bích dần dần biến khu vực này thành thuộc địa buôn bán nô lệ, thuộc địa khai thác và thuộc địa di dân bản xứ. Sau Hội nghị Berlin 1885, bộ máy thống trị thực dân được áp đặt trên toàn bộ lãnh thổ Mô-dăm-bích.

Ngày 25/6/1962, Mặt trận Giải phóng Mô-dăm-bích (FRELIMO) ra đời. Tháng 2/1977 tại Đại hội III của Mặt trận FRELIMO tuyên bố chuyển thành Đảng FRELIMO lấy chủ nghĩa Mác Lê-nin làm nền tảng tư tưởng. Đảng FRELIMO đã lãnh đạo cuộc đấu tranh vũ trang của nhân dân Mô-dăm-bích chống thực dân Bồ, góp phần lật đổ chính quyền phát xít Bồ Đào Nha (25/4/1974). Chính quyền mới Bồ Đào Nha ký hiệp định Lusaka (7/9/74) công nhận quyền độc lập của Mô-dăm-bích Ngày 25/6/1975, Chủ tịch FRELIMO, Xa-mô-ra Mác-xen (Samora Machel) tuyên bố thành lập nước CHND Mô-dăm-bích (nay là CH Mô-dăm-bích). Liên xô cũ, các nước XHCN đã tích cực giúp Mô-dăm-bích về quân sự, chính trị và phần nào về kinh tế. Mỹ, phương Tây, Nam Phi giúp đỡ, huấn luyện lực lượng đối địch RENAMO thành công cụ chống CNCS ở Mô-dăm-bích, tiến hành cuộc chiến tranh phá hoại, ngăn chặn sự ủng hộ đối với ANC.

Từ 1990, FRELIMO điều chỉnh chính sách, chuyển hướng theo trào lưu xã hội dân chủ. Trong nước, Mô-dăm-bích tiến hành cải cách chính trị, chấp nhận đa đảng (8/1990), dân chủ hóa xã hội sâu rộng trong nhân dân.

Qua trung gian của Italia, Chính phủ Mô-dăm-bích đã đàm phán trực tiếp với Mặt trận Giải phóng Mô-dăm-bích (RENAMO) nhằm tìm ra giải pháp chính trị cho cuộc nội chiến kéo dài 16 năm.

Ngày 4/10/1992, với sự chứng kiến của LHQ, Mỹ, Pháp, Bồ Đào Nha, Tổng thống Mô-dăm-bích Giô-oa-kim Chít-xa-nô (Joaquim Alberto Chissano) và lãnh tụ RENAMO, A-phôn-xô Đơ-la-ka-ma đã ký Hiệp định hoà bình về Mô-dăm-bích quy định ngừng bắn, tổ chức tổng tuyển cử đa đảng vào tháng 10/1994.

Tháng 10/1994 cuộc tổng tuyển cử đa đảng đầu tiên ở Mô-dăm-bích đã bầu trực tiếp Tổng thống và 250 đại biểu Quốc hội. Ông Giô-oa-kim Chít-xa-nô, Chủ tịch Đảng FRELIMO đắc cử Tổng thống, Đảng FRELIMO giành được 129/250 ghế đại biểu Quốc hội. Ngày 9/12/1994, Tổng thống Giô-oa-kim Chít-xa-nô tuyên thệ nhậm chức và thành lập Chính phủ đoàn kết, hòa hợp dân tộc.

Cuộc tổng tuyển cử tháng 12/2004, ứng cử viên Đảng cầm quyền FRELIMO A-man-đô Gu-ê-bu-da đã trúng cử Tổng thống nhiệm kỳ 5 năm với 63% số phiếu trong khi lãnh đạo phe đối lập RENAMO, ông A-phôn-xô Đơ-la-ka-ma chỉ đạt 31.7% số phiếu. Ngoài ra, Đảng cầm quyền FRELIMO cũng giành thắng lợi áp đảo tại bầu cử Quốc hội với 62% số phiếu, nâng số ghế trong Quốc hội lên 160/250 ghế. RENAMO chiếm 90/250 ghế (giảm 27 ghế).

Tháng 7/2003, Mô-dăm-bích là Chủ tịch luân phiên của Liên minh Châu Phi (AU).

Từ 10 -14/11/2006, Mô-dăm-bích tổ chức Đại hội toàn quốc lần thứ 9 Đảng cầm quyền FRELIMO. Đại hội tiếp tục thực hiện những cam kết của các Đại hội trước đối với những vấn đề quốc tế. Về đối nội thực hiện kế hoạch 5 năm (2004 – 2009) của Chính phủ nhằm xây dựng đất nước, phát triển kinh tế và chống tham nhũng.

3. Đường lối đối ngoại

Mô-dăm-bích là thành viên tích cực của Liên minh Châu Phi (AU), KLC, Cộng đồng các nước nói tiếng Bồ Đào Nha (PALOP), Khối liên hiệp Anh (Commonwealth). Với cương vị Chủ tịch Liên minh châu Phi (AU) năm 2003, Mô-dăm-bích đóng góp tích cực vào việc giải quyết xung đột, tăng cường hợp tác đấu tranh bảo vệ lợi ích chính đáng của các nước Châu Phi và các nước đang phát triển.

Đối với Trung Quốc: Mô-dăm-bích khẳng định cam kết thực hiện chính sách một nước Trung Hoa, chống lại chính sách đòi độc lập của Đài Loan và việc Đài Loan gia nhập các tổ chức quốc tế mang tính chất 1 nước có chủ quyền. Trung Quốc đã tuyên bố xoá nợ 20 triệu USD cho Mô-dăm-bích (2/2007) và miễn thuế hàng nhập khẩu từ Mô-dăm-bích từ 190 lên 442 mặt hàng. Trung Quốc đã xây dựng trụ sở Bộ Ngoại giao cho Mô-dăm-bích và sẽ xây 1 sân vận động quốc gia và nhiều trường học trong thời gian tới.

Trong chính sách đối ngoại hướng về châu Á, Mô-dăm-bích chủ trương tăng cường quan hệ hợp tác với Việt Nam, nhất là khôi phục hợp tác trên các lĩnh vực chuyên gia giáo dục, y tế, nông nghiệp và mở rộng sang các lĩnh vực khác như quốc phòng, thương mại, đầu tư.

II. TÌNH HÌNH KINH TẾ

1. Tổng quan

Mô-dăm-bích là nước nông nghiệp, sản phẩm chính là hạt điều, củi dừa, chè, bông, mía, lạc. Nền kinh tế nước này còn dựa vào cung cấp dịch vụ như xuất khẩu điện (Mô-dăm-bích có đập thủy điện nổi tiếng Cahora Basa), dịch vụ cảng, đường giao thông quá cảnh cho các nước láng giềng. Mô-dăm-bích đạt nhiều thành công trong quá trình cải cách kinh tế, sử dụng hiệu quả nguồn tài trợ của quốc tế, duy trì tăng trưởng liên tục từ 7% đến 8%/năm, xoá đói giảm nghèo. Hàng năm, Mozambique phải nhập từ 20-30 vạn tấn gạo.

Kể từ khi giành được độc lập vào năm 1975, Mozambique là một trong những quốc gia nghèo nhất thế giới. Các chính sách xã hội chủ nghĩa, sự quản lý kinh tế yếu kém, và cuộc nội chiến tàn bạo từ năm 1977 đến năm 1992 càng làm đất nước nghèo đi. Năm 1987, Chính phủ bắt tay vào một loạt các cải cách kinh tế vĩ mô nhằm ổn định nền kinh tế. Những bước đi này, kết hợp với sự hỗ trợ của các nhà tài trợ và sự ổn định chính trị kể từ cuộc bầu cử đa đảng năm 1994, đã đưa GDP của đất nước, tính theo sức mua tương đương, từ 4 tỷ USD năm 1993 lên khoảng 37 tỷ USD vào năm 2017. Cải cách tài chính, bao gồm cả việc áp dụng thuế giá trị gia tăng và cải cách dịch vụ hải quan, đã cải thiện nguồn thu ngân sách của chính phủ. Mặc dù với những thành tựu đã đạt được nhưng khoảng một nửa dân số vẫn ở dưới mức nghèo khổ và nông nghiệp tự cung tự cấp vẫn tiếp tục sử dụng phần lớn lực lượng lao động của đất nước.

Mozambique tăng trưởng với tốc độ trung bình hàng năm 6% -8% cho đến năm 2015, một trong những thành tích lớn của châu Phi, nhưng gánh nặng nợ nước ngoài khá lớn, sự rút tiền của các nhà tài trợ, lạm phát gia tăng và đồng tiền mất giá đã góp phần làm tăng trưởng chậm hơn trong những năm 2016-2017.

Hai tập đoàn quốc tế lớn, do các công ty Mỹ ExxonMobil và Anadarko đứng đầu, đang chờ sự chấp thuận để phát triển các mỏ khí đốt tự nhiên khổng lồ ngoài khơi tỉnh Cabo Delgado, nơi có tiềm năng trở thành dự án cơ sở hạ tầng lớn nhất ở châu Phi. Chính phủ dự đoán việc bán khí đốt tự nhiên hóa lỏng từ các dự án này có thể tạo ra doanh thu vài tỷ đô la hàng năm vào khoảng sau năm 2022.

2. Các ngành kinh tế mũi nhọn:

Nông nghiệp: Bông, mía, chè, ngô, dừa, khoai tây, hoa hướng dương, thịt bò, gia cầm, hoa quả nhiệt đới.

Công nghiệp: Thực phẩm, hoá chất, đồ uống, nhôm, sản phẩm dầu dệt may, xi măng, kính, thuốc lá sợi.

3. Các chỉ số kinh tế

	2015	2016	2017	2018	2019
GDP (ppp)	34.73 tỷ USD	35.76 tỷ USD	36.775 tỷ USD	38.04 tỷ USD	38.91 tỷ USD
Tăng trưởng GDP	7%	3.86.6	3.7%	3.11%	
GDP theo đầu người	1,300	1,200	1,284	1,290	1,281
Tỷ lệ lạm phát	2.7%	19.2%	15.3%	3.9%	2.7%
Mặt hàng nông nghiệp	Bông, mía, chè, ngô, dừa, khoai tây, hoa hướng dương, thịt bò, gia cầm, hoa quả nhiệt đới.				
Các ngành công nghiệp	Thực phẩm, hoá chất, đồ uống, nhôm, sản phẩm dầu dệt may, xi măng, kính, thuốc lá sợi.				
Kim ngạch xuất khẩu	3.6 tỷ	3.3 tỷ USD	2.5 tỷ USD	3.87 tỷ USD	3.35 tỷ USD
Mặt hàng chính	Nhôm, hạt điều, bông, gỗ, tôm, đường, chanh.....				
Kim ngạch nhập khẩu	7.0 tỷ USD	4.7 tỷ USD	5.07 tỷ USD	7.6 tỷ USD	7.37 tỷ USD
Mặt hàng chính	Lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng, sản phẩm chế tạo (máy móc thiết bị, hàng tiêu dùng, phương tiện vận tải), hoá chất, dược phẩm, nguyên liệu công nghiệp, dầu thô...				

III. QUAN HỆ NGOẠI GIAO – CHÍNH TRỊ VỚI VIỆT NAM

Việt Nam và Mô dăm bích chính thức thiết lập quan hệ ngoại giao vào ngày 25/6/1975. Năm 2008, ta chính thức lập Đại sứ quán tại Mô dăm bích. Tháng 10/2007, Ông Lê Thiết Thảo được cử làm Lãnh sự danh dự Mô-dăm-bích tại Việt Nam và lập Văn phòng Lãnh sự danh dự Mô-dăm-bích tại Hà Nội.

Các chuyến thăm cao cấp gần đây

Các đoàn Mô dăm bích thăm Việt Nam :

Chủ tịch đảng FRELIMO Samora Machel (1971), Tổng thống Samora Machel (1984), Tổng Bí thư đảng FRELIMO Mamuel Tome (5/7/1966), Thứ trưởng quốc phòng Henrique Banze (4/2004), Bộ trưởng Ngoại giao và Hợp tác Alcinda Antonio (8/2006), Tổng thống Mô dăm bích Armando Emilio Guebura (01/2007).

Các đoàn Việt Nam thăm Mô dăm bích :

Phó Chủ tịch nước Nguyễn Hữu Thọ (1978), Trung tướng Trần Văn Quang (9/1979), Phó Thủ tướng Nguyễn Văn Giáp (1980), Bộ trưởng Ngoại giao Nguyễn Mạnh Cầm (3/1995), Thứ trưởng Thương mại Lê Danh Vĩnh (3/2002), Phó Chủ tịch nước Trương Mỹ Hoa (11/2003).

Các thoả thuận/ hiệp định đã ký giữa hai nước :

Hiệp định Thương mại, Hiệp định khung về hợp tác KT, VH, KH và CN (11/2003); Nghị định thư Hợp tác giữa hai Bộ Ngoại giao (11/2003). Biên bản hợp tác giữa hai Bộ Quốc phòng (4/2004); Hiệp định song phương về Nông nghiệp, y tế, giáo dục (1/2007). Hiệp định Miễn thị thực cho người mang hộ chiếu ngoại giao và công vụ (04/4/2008).

IV. QUAN HỆ KINH TẾ VỚI VIỆT NAM

1. Hợp tác thương mại

Việt Nam và Mô-dăm-bích đã ký Hiệp định Thương mại năm 2003 tạo khuôn khổ pháp lý thuận lợi cho các doanh nghiệp hai nước hoạt động. Cho đến nay kim ngạch xuất nhập khẩu giữa hai nước đã có những bước phát triển mới nhưng vẫn chưa tương xứng với tiềm năng của mỗi nước.

Tính từ năm 2006 đến 2010, kim ngạch trao đổi thương mại Việt Nam - Mô-dăm-bích đã tăng hơn 3 lần (từ 13,83 lên 45,35 triệu USD). Các mặt hàng nhập khẩu chủ yếu của Việt Nam là sắt thép phế liệu, bông các loại, thức ăn gia súc và nguyên liệu, gỗ và sản phẩm gỗ... Các mặt hàng xuất khẩu chính của Việt Nam: gạo, canh-ke, xi măng, dệt may, phân bón, dây điện và dây cáp điện...

Kim ngạch xuất nhập khẩu Việt Nam – Mô-dăm-bích

(Đơn vị tính: triệu USD)

Năm	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Xuất khẩu	59.9	72.5	72	64.9	63.4	53.46
Nhập khẩu	6.4	28,5	107	56.1	N.A	N.A
Tổng kim ngạch	65.9	101	179	121	63.4	53.46

(Nguồn: Tổng cục Hải quan Việt Nam)

2. Hợp tác trong các lĩnh vực khác

Hiện nay, Mô-dăm-bích đứng thứ 11 trong số 72 quốc gia, vùng lãnh thổ mà Việt Nam có hoạt động đầu tư. Tập đoàn Viễn thông Quân đội Viettel của Việt Nam đang đầu tư rất thành công tại Mô-dăm-bích trong lĩnh vực viễn thông. Công ty Movitel (liên doanh giữa Viettel và SPI) có tổng vốn đầu tư hơn 600 triệu USD, trong đó Viettel đóng góp 70%. Mạng di động Movitel đi vào hoạt động từ tháng 5-2012 đến nay trở thành mạng viễn thông có nhiều thuê bao và phủ sóng đứng thứ hai Mô-dăm-bích, đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế-xã hội của Mô-dăm-bích.

Hợp tác giữa Việt Nam và Mô-dăm-bích trong lĩnh vực nông nghiệp được hai bên chú trọng thúc đẩy. Hai bên có nhiều dự án hợp tác chia sẻ kinh nghiệm và đào tạo kỹ thuật phát triển nông nghiệp, thủy sản. Tháng 3-2014, Việt Nam và Mô-dăm-bích ký Dự án Hợp tác nghiên cứu phát triển cây lương thực và cây thực phẩm tại Mô-dăm-bích giai đoạn 2013-2017 với tổng giá trị đầu tư 2,2 triệu USD. Dự án đã nghiên cứu được 10 giống lúa năng suất có thể tăng được 4 đến 5 lần nhằm hỗ trợ cho Mô-dăm-bích giải quyết vấn đề an ninh lương thực.

Việt Nam và Mô-dăm-bích duy trì hợp tác hiệu quả trong lĩnh vực giáo dục và chuyên gia. Hai nước đã thực hiện chương trình trao đổi sinh viên trong khuôn khổ học bổng chính phủ được 7 đợt. Từ năm 2015, Việt Nam tăng số học bổng đại học cho sinh viên Mô-dăm-bích lên 10 suất. Mỗi năm, Việt Nam cử 5 sinh viên sang Mô-dăm-bích học tiếng Bồ Đào Nha và Mô-dăm-bích cử 5 sinh viên sang Việt Nam đào tạo các chuyên ngành, chủ yếu là nông nghiệp. Hiện nay, Việt Nam có 5 chuyên gia giáo dục, 8 chuyên gia nông nghiệp và 8 chuyên gia y tế đang làm việc tại Mô-dăm-bích.

Cộng đồng người Việt Nam sinh sống và làm việc tại Mô-dăm-bích gia tăng nhanh trong những năm qua, phân bố trên 11 tỉnh, thành phố của Mô-dăm-bích, góp phần làm cầu nối quan trọng củng cố và phát triển quan hệ hữu nghị, hợp tác giữa hai nước.

V. HỢP TÁC VỚI VCCI

1. Thỏa thuận hợp tác đã ký kết

Tháng 11/2003 : VCCI đã ký thỏa thuận hợp tác với PTM và Công nghiệp Mô dăm bích nhân chuyến thăm Mô dăm bích của Phó Chủ tịch nước Trương Mỹ Hoa.

Tháng 3/2016 : VCCI đã ký thỏa thuận hợp tác với Liên đoàn các Hiệp hội doanh nghiệp Mô dăm bích tại Diễn đàn DN VN- Mô dăm bích tại Maputo nhân chuyến thăm Mô dăm bích của Chủ tịch nước Trương Tấn Sang.

2. Hoạt động đã triển khai

- Tháng 6/2006 : Hội thảo về cơ hội hợp tác và đầu tư Việt Nam – Mô dăm bích nhân chuyến thăm của Bộ trưởng Ngoại giao và Hợp tác Mô dăm bích Bà Alcinda Antonio de Abreu tại Hà Nội.

- Tháng 1/2007 : Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam-Mô dăm bích tại Hà Nội và TP Hồ Chí Minh nhân chuyến thăm của Tổng thống nước CH Mô-dăm-bích, ngài Armando Emilio Guebuza.

- Từ 25/8-03/9/2007 : Tổ chức đoàn Doanh nghiệp Việt Nam gồm 33 người tham dự Hội chợ quốc tế Maputo và tổ chức Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam-Mô dăm bích tại Maputo.

- Tháng 4/2009 : Hội thảo “ Cơ hội hợp tác thương mại và đầu tư Việt Nam-Mô dăm bích” tại Hải Phòng nhân chuyến thăm của Bộ trưởng Ngoại giao và Hợp tác Mô dăm bích Ngài Oldermiro.

- Tháng 6/2013, VCCI đã phối hợp với Đại Sứ quán Mô dăm bích tại Việt Nam tổ chức đón tiếp đoàn các nhà xúc tiến đầu tư Mô dăm bích sang Việt Nam và tổ chức Diễn đàn doanh nghiệp Việt Nam-Mô dăm bích tại TP. Hồ Chí Minh.

- Tháng 8/2017, tổ chức cuộc gặp bàn tròn giữa các doanh nghiệp Việt Nam với Cơ quan Xúc tiến Thương Mại và Đầu tư Mô dăm bích nhân chuyến thăm chính thức của Thủ tướng Mô dăm bích Carlos Agostinho de Rosario tới Việt Nam.

VI. THÔNG TIN HỮU ÍCH

1. Địa chỉ hữu ích

Đơn vị - Địa chỉ	Tel/Fax	Email/Website
Việt Nam		
Ban Quan hệ quốc tế, VCCI Số 9 Đào Duy Anh, Hà Nội	T: 84-24-35742022	chint@vcci.com.vn
Đại sứ quán Mô dăm bích tại Việt Nam Phòng 305 – 308 Tòa nhà 2, Khu Ngoại giao đoàn, Vạn Phúc, Hà Nội Đại sứ : Mr. Leonardo Rosario Manuel	T: 024 62684888 F:024 62694999	embamoc.han@gmail.com
Mô dăm bích		
Đại sứ quán Việt Nam tại Mô dăm bích Đại sứ : Mr. Nguyễn Văn Trung Điện thoại: +258.21491989	T: +258 2149 7912 F: +258 2149 1989	dsqvnmoz@yahoo.com www.mofa.gov.vn/vnemb.mb

<p><i>Av. Francisco Orlando Magumbwe 1026/1048, Caixa Postal 4501, Maputo, Mozambique</i></p>		
<p><i>Investment Promotion Centre Rue de Imprensa, No.332-R/C Maputo, Mozambique</i></p>	<p>T: +258 21313310 F: +258 21313325</p>	<p>www.cpi.co.mz</p>

2. Các thông tin khác

*Website [CIA – The World Factbook](#)

*Website [Bộ Ngoại giao Việt Nam](#)